

Teologi på annat sätt

Ledare av Torbjörn Johansson, rektor på FFG

Luther beskriver hur människan ska räkna med Guds hjälp. Hon är inte lämnad åt egna krafter och egen förmåga.

I detta nummer av *Hälsning* kan du läsa Luthers råd om hur teologiska studier ska bedrivas. Under lång tid var hans tal om *bön, meditation och anfäktelse* vägledande för hur man utformade utbildning av teologer och präster. Orden traderades och omsattes till teologisk utbildning under såväl luthersk ortodoxi som pietism. Men med upplysningen på 1700-talet började nya tankar växa fram, vilka med tiden kom att underminera den tidigare förståelsen av teologi. Upplysningen har lett fram till dagens sekulära ideal för akademisk utbildning och innebär att universitet och högskolor i Sverige ska vara "konfessionsneutrala" och utan religiösa inslag (t.ex. bön).

Luthers färgstarka text är intressant ur många olika perspektiv. För det första lägger vi märke till att det inte är en allmän sammanställning av goda råd som Luther själv har gjort, utan det är en utläggning av Skriften. Psalm 119 är Bibelns särskilda studiepsalm som i 176 verser behandlar Guds ord och uppenbarelse ur många olika aspekter. Det är alltså utifrån denna som Luther sammanfattar de tre sakerna som ska karakterisera studiet: bön, meditation och anfäktelse. Anspråket som vi möter är alltså att *oratio, meditatio, tentatio* är skriftutläggning, d.v.s. det är Skriftens egen beskrivning av vad som kännetecknar studiet av Guds ord.

För det andra ser vi att dessa råd förutsätter att människan är inställd i en relation till Gud. Istället för att tänka sig människan som autonom, självständig, beskriver Luther hur människan ska räkna med Guds hjälp. Hon är inte lämnad åt egna krafter och egen förmåga. Hon behöver inte bedriva studierna "som om Gud inte finns". Att Gud finns är inte bara en teoretisk tanke utan en

insikt som ska leda vidare till praktik, till bön. Gud vill hjälpa människan till sanningen (1 Tim 2:4) och han har lovat att höra bön. Det är påfallande många gånger som psalmisten i sin beskrivning av Guds ord, också vänder sig till Gud med olika böner. Studenten får räkna med Gud.

Men människans autonomi och ensamhet är inte bruten bara genom att Gud finns där. Även fienderna finns med i bilden, och det är det tredje som vi kan lära av Luthers utläggning. Psalmistens återkommande beskrivning av fiendens angrepp, utläggs av Luther så att djävulen är varje bibelläsares fiende. Hans angrepp tar sig uttryck i både yttre och inre motstånd mot att Guds ord blir rätt utlagt och förkunnat.

V | D
—+—
M | A

För det fjärde innebär de nämnda råden att hela människan engageras. Det handlar inte bara om förnuftet utan om en andlig process som involverar hela personligheten, hela registret av känslor och upplevelser, från bedrövelse till jublande glädje över "hur sött, hur vackert, hur mäktigt, hur tröstande Guds ord är, visdom bortom all visdom".

De insikter som vi kan hämta från Luthers råd står inte i motsats till akademiska studier såsom de bedrivs på FFG. Genom att förena studier med bön och erkänna den större ram som de akademiska studierna är insatta i, kan lärdomarna från reformationen tas till vara, och det gäller både studiernas form och innehåll. Luthers *oratio, meditatio, tentatio* står däremot i motsats till akademiska studier som vill vara konfessionsneutrala och utan religiösa inslag. FFG har som fristående institution möjligheten att förena akademiska studier med kristen bekännelse och bön till Gud att han ska sända sin Ande som leder i sanningen. Kom, Helige Ande – *Veni Sancte Spiritus!*

Hälsning ges ut av
Församlingsfakulteten
Ekmansgatan 3
411 32 Göteborg
Tel: 031-778 35 40
E-post: info@ffg.se
Hemsida: www.ffg.se

Ansvarig utgivare:
Torbjörn Johansson

Redaktion:
Jakob Appell (redaktör)
Marie Persson (red.sekr.)

Följ oss på sociala medier:

